

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia,
BASAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscriptele
nu se retrimit.
LITERATURĂ se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
uzătoarele Birourilor anuilor:
în Viena: M. Dukas Nachf.,
Max. Augenthaler & Emerich Leiser,
Mauritich Schalek, Rudolf Mosse,
A. Oppelko Nachf., Anton Oppelk.
În Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. În Ham-
burg: Maroyl & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmonă pe o coloană 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tariful și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o
serie 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dăru în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 10.

Brașov, Sâmbătă 15 (27) Ianuarie.

1900.

„Dacoromânismul“ și Sașii.

Diarul național săsesc din Si-
biu publică în numărul său de
astăzi sub titlul „Dacoromânismul și po-
litica maghiară de naționalitate“ un ar-
ticul important din mai multe puncte
de vedere, despre care vom să vor-
bim aici.

Până înainte de vre-o câțiva
ani politicienii sași erau preocupați
încă în cea mai mare parte de te-
merile nutrite și în sinul lor în mod
sistematic, că așa dîsa ideea daco-
română poate să devină foarte pericu-
lă elementului săsesc, din Ardeal.
Aceste temeri, firesce, erau nutrite
mai ales din partea maghiară și foarte
puțin dintre Sași au dat atențiune
părerilor desfășurate de preotul lor
Roth în cunoscuta sa broșură, publi-
cată la 1848, că Germanii s'ar pute
impăca ușor cu ideea dacoromână.

Trebue să mai amintim că până
în timpul mai nou erau puternice
speranțele în sinul Sașilor, că le va
succede într'un fel a încheia cu Ma-
ghiarii dela putere un compromis
separat, pe temeiul legilor existente.
De aceea ei urmăreau o tactică pe
cât de izolată, pe atât de periculoasă,
dând mereu Maghiarilor să înțeleagă,
mai în presa lor, mai în dietă, că
ei, aliații credincioși din trecut ai
Ungurilor, pot eventual să aducă
marî servicii prin o nouă alianță cu
elementul domnitor tocmai în con-
tra pretinselor tendințe „dacoromâne“
și a pericolelor, ce le-ar pute născ
pentru stat.

Acosta lăsau să se străvadă po-
liticienii sași din vorbe și enuncia-
țiunile lor, ér unul din conducătorii
lor din dietă, deputatul de odinioară
Zay, a și dat în mai multe rânduri
espresiune clară acestei cugetări.
Și nu mai de mult, decât la 1895
ea părea chiar, că ăflă răsunit în
declarațiile programatice ale faimo-
sului Banffy.

Scim că încă mai înainte, pe la
1890, se făcuse o încercare de apro-
piere între Maghiari și Sași, care
însă a suferit fiasco tocmai în urma
isprăvilor guvernării lui Banffy. Cam
de pe când își începuse acest volti-
gior politic producțiunile, menite a
storce aplausele frenetice ale mas-
selor maghiare fanatisate de agenții
provocatori ai șovinismului violent,
Sașii — chiar și dintre cei mai opor-
tuniști — începură a cunoșce în ce
hal trist a ajuns politica lor basată
mai mult pe promisiunile amăgitoare,
cu cari au purtat-o de nas guver-
nanții maghiari dela 1865 încôce.

Dér mai vędură și se mai con-
vinseră Sașii ardeleni și de altă a-
paritiune de tot periculoasă, chiar și
luptelor legitime pentru apărarea
esistenței lor naționale. Au vędut
și s'au convins adecă, că acea fan-
tomă a dacoromânismului, cu care
ne veniau și ne vin mereu adversarii
noștri de câte ori vor să nege în-
dreptățirea noastră de a trăi în acest
stat ca Români, avea și are o fatală
importanță și pentru situațiunea lor
în lupta cu tendințele de maghia-
risare.

Și acosta se esplică așa, că din
frasele obicinuie despre „dacoromânism“ și „irredentism“, — frase
gole, cum recunôce și „S. D. Tage-
blatt“ — prin metoda constantelor
suspiționări și calumniări tenden-
țioase, s'a format cu timpul un sis-
tem întreg de atac ofensiv asupra
posițiunei de drept a naționalități-
lor în genere. Putem să ne inchi-
puim, că peste trei milioane de Ro-
mâni fiind constant invinuiți și tra-
tați ca contrari agresivi ai statului,
e cu neputință de a-se curma stă-
rile excepționale de prigoire și de
a se introduce fiă și numai pentru Sași,
Șvabi, Sêrbi etc. un regim de echi-
tate și de legalitate.

Astăzi politicienii Sași încep să
distingă mai bine și să cunôscă, că
dēcă ei nu au făcut nimic până
acum, pentru ca să procedă, cel pu-
țin în cestiunile mari principiare, so-
lidar cu Românii și cu celelalte na-
ționalități din acest stat, politica de
desnaționalizare maghiară la rëndul
ei a îngrijit cu atât mai mult, ca
tendințele sale asupritore și distru-
gătoare să fiă aplicate în fond și față
cu Sașii, cum sunt aplicate față cu
celelalte popore și mai ales față cu
Românii, a căror prigoire în stil
mare a creat o stare excepțională
generală, care nu admite în nici o
parte vre-o îmbunătățire.

După cele premise se va înțe-
lege decî importanța deosebită, ce o
dăm articolului din cestiune al fôiei
naționale săsesci din Sibiu, al căru
mers de idei se pôte resuma pe
scurt în următoarele:

Constatând, că tot mereu —
cum s'a întemplat acum și în an-
cheta pentru colonisări. — Ma-
ghiarii citěză fantoma daco-românismu-
lui, ca să întărescă printr'asta
afirmarea, că Românii sunt politi-
cesce periculoși, fôia săsescă sibi-
iană dice, că acea fantomă nu este
decăt o frasă gôlă în gura politi-
cianilor de toate ăilele. Dér — dice
— n'a studiat cu temei situațiunea
poporului român, de aceea nici nu
vré să credă în dacoromânism, nici
nu vré să nege cu totul existența
lui, fiă din simpatia cătră Români,
sêu din inimizția contra Maghia-
rilor. Presupunend dér, că dacoro-
mânismul ar fi fapt, „S. D. Tgbtt.“
crede, că el s'a născut între Români
numai ca reacțiune în contra șovi-
nismului Maghiarilor.

Simburele cestiunei nu este dér,
dēcă Românii nutresc ori nu aspi-
rațiunii periculoșe statului, ci dēcă
Românii sunt tratați cu dreptatea și
echitatea, ce li-se cuvine ca unei
părți fôrte însemnate a populațiunei
din patriă? La acosta cestiune capi-
tală Sașii trebue să răspundă negativ
pe basa propriei lor experiențe. Ro-
mânilor li-se refuză tocmai așa, ca
și Sașilor, minimul de esistență na-
țională.

Legea de naționalitate tocmai
așa nu se ține față cu ei, ca și față
cu Sașii. Din dările Românilor toc-
mai așa nu se sustin scôle române,
ca din ale Sașilor scôle săsesci.

Nici un irredentism nu pôte să
absolve statul de a-și implini dato-
riile sale legale față cu cetățenii săi, ér
suspendarea datoriilor sale nu va re-
aduce nici-odată pe desertori la cre-
dință. Statul trebue să caute a-și
implini mai întâi datoria sa cătră
cetățeni.

Tôte cărțile groșe ale lui Jancso,
tôte broșurile franțuzesci și italie-
nesci asupra dacoromânismului sunt
zadarnice și nu-și vor ajunge scopul
de a combate acest dacoromânism
cu „mijloce științifice“, pe câtă
vreme Românii vor puté dovedi sim-
plamente prin fapte, că legile esis-
tente se calcă în defavorul lor, că
administrația e părtinitore, că în-
vêțământul e tratat în mod vi-
treg etc., că tuturor nisuițelor
lor culturale li-se opun piedeci și
că aproape fiă-care Maghiar și a ales,
ca scopul cel mai înalt și ultim al politicei
sale de naționalitate, desnaționalizarea
conclățenilor săi de altă limbă...

Ne bucurăm de acest limbagiu
hotărît și în adevăr politic al fôiei
naționale săsesci din Sibiu, fiind-că
el, după noi, este de natură de a
aduce claritate în conceperea și ju-
decarea realei situațiuni, în care se
afliă ađi naționalitățile nemaghiare
fără deosebire față cu despotismul
de rassă maghiar, ceea-ce nu pôte
decăt să le folosescă în grelele lupte,
ce le mai așteptă.

Salarisarea preoților necatolicî.
Semi oficiosul „Magyar Nemzet“ publica
următorul comunicat: „Imprejurarea, că
lucrările privitoare la salarisarea preoți-
lor necatolicî încă ănu sunt terminate,
este a se atribui în parte întârzierei au-
torităților superioare bisericesci. Mai mult
însă pörtă vina fasionările preoților privi-
tore la salarisare, cari sunt defectuoșe și
nesigure. Din cauza acestor defecte numé-
roșe fasionări privitoare la veniturile preo-
tesci au trebuit să fiă respinse din partea
ministeriului, care în privința acosta pörtă
controlul și supraveghiarea. La întregirea
salarului nu hotăresc nici împrejurările fa-
miliare, nici anii de serviciu. Venitele preo-
ților se vor întregi până la 600, respective
până la 300 fl. încă în decursul acestui an,
va să ăiea mai curënd, de cum era la în-
ceput proiectat prin lege. După acel pro-
iect ar fi fost de a se întregi salariile nu-
mai din an în an, treptat până la 800, res-
pective 400 fl. Acum toți preoții primesc
de-odată și încă în anul acesta întregirea
până la 600, respective 300 fl. Fôrte mulți
dintre ei deja au și primit subvențiunea
dela stat. Ceilalți pot să aștepte, căci gu-
vernul va lua în grabă măsurile de lipsă“.

Demonstrațiunii cehice în ces-
tiunea „zde“. „Politik“ anunță din Bro-
dul boem: În 21 l. c. i-s'au făcut marî ova-
țiuni aici proprietarului A. Struat, care
pentru-că a strigat „zde“ la adunarea de
controlă a stat închis de ce șeptemăni. O
mulțime imensă l'a așteptat la gară. Când
s'a dat jos din tren, a fost salutat cu
„Slava!“ șgomotose și neincetate. Toți, bê-
trâni și tineri, bărbați și femei, se grăbiau
să-i strîngă mâna. Călătorii din trenul ac-
celerat priviau cu mirare la acosta scenă.
În mijlocul imensei mulțimi și în sunetul

cântecului „Hej Slovane“, rezervistul Struat
fû condus în oraș. Nici un gendarm nu s'a
arătat nicăiri, nici o uniformă nu s'a vê-
ăut. În oasarma gendarmilor, erau consig-
nați gendarmii, cari fură întăriți cu 16
ômeni. Mulțimea trecend pe acolo, a is-
bucnit în strigări ironice. Sêra s'a aran-
giat în sala de gimnastică o festivitate în
onôrea lui Struat.

Cestiunea colonisărilor și Români.

Li-a intrat Ungurilor în cap să ma-
ghiarizeze și desființeze individualități na-
ționale prin colonisări. În direcția acosta o
șeptemăniă întregă au desbătut și s'au sfă-
tuit între sine membrii faimoșei anchete
pentru colonisare, ce și a ținut ședințele în
Budapesta sub conducerea ministrului un-
guresc de agricultură.

N'a rămas mai înderēt nici pressa
maghiară. Gazetarii guvernamentali și opo-
șiionali s'au unit în părerî pe acosta temă
și cu de-opotrivă vëlvă au arătat oăile și
mijlocele, prin care s'ar puté crea un „stat
național maghiar unitar“ și o „singură na-
țiune maghiară“ prin politica de colo-
nisare.

Mult îi preocupă în direcția acosta
mai ales Ardealul, unde clasa proprietarilor
maghiari mijloicii se prăpădesce vędend cu
ochii și unde „pământul fugă“ de sub pi-
ciorele Maghiarilor. Cei mai mulți dintre
ăiaristi unguri găsesc, că o mare primej-
diă pentru Maghiarii din Ardeal sunt „Va-
lahii“. Păreerea acosta o admite și gureșul
Francisc Kossuth, care de când s'a meta-
morfosat érăși în cêtrôșist patentat, umple
colônele lui „Egyetertes“ cu articuli bom-
basticî. Așa face și în numărul dela 25 l. c.
al numitei foi, scriind un articol despre
cestiunea colonisărilor cu preferință la Ar-
deal și cerend ca acțiunea de colonisare, ce
a luat-o acum guvernul în mâna lui, să fiă
dusă înainte cu putere. Etă ce spune, în-
tre altele Francisc Kossuth în exercițiile
lui stilistice:

„Unitatea de stat maghiar nu este
amenințată serios decăt de-o singură rassă
cu limbă străină: rassa acosta sunt Românii.
Primejdia din parte-le residă în însușirile
lor de rassă. Poporul român ține morțiș la
limba lui; Maghiarul însă se plēcă atât de
ușor a vorbi în limbă străină, încât în co-
munele mixte și Maghiarii vorbesc românesce.

„În Câmpia întregă, aproape până la
granițele Clușului, în cãsătoriile mixte po-
porul folosește limba română. E fapt, că
în Ardeal limba română a devenit limbă in-
ternațională la cele trei rasse (Români,
Maghiari și Sași).

„Poporul român nu atrage lasine nu-
mai prin aceea că cu nici un preț el nu
vorbesce decăt românesce, ci și prin alte
trăsături caracteristice ale rassei sale. Cei
ce cunosc bine poporul român, sciu să
spună multe despre obiceiurile simpatice ale
lui; el pôte fi multumit ușor, e privit ca
pururea vesel și spiritual, tot atâtea însu-
șiri, cari fac plăcută rassa lui înainte con-
locuitorilor săi.

„Românilor li-au succes a face din
scôlele și autonomia lor bisericescă cuiburi
ale mișcărilor de naționalitate. Religia gr. or.
este pentru ei religia națională.... Dér
nu numai scôla și religia o foloseșc spre
scopuri de expansiune, ci de un șir de ani
încôce ei fac politică de augmentare a
rassei și pe teren economic. „Albina“ stă

la pândă, și decă vre-o proprietate maghiară e de vânzare câștigă cumpărătorii români. Se dice (!) că „Albina“ are întabulate 35 milioane fl. pe astfel de proprietăți etc...

După toate acestea Kossuth spune, că colonisările trebuie să se facă, dăr să se facă așa, ca să fie în stare a-și contopi elementele străine.

Cântec vechi și vorbe góle! De trei-deci de ani și mai bine, de când Ungurii sunt la putere, ce au făcut alta, decă nu politică de contopire? Și care e rezultatul? Pe Francisc Kossuth mai că îl cercă ispita de-a o spune, că în loc să contopescă pe alții, Ungurii ardelenți sead și se prăpădesc. De unde să adune ei acum material pentru a umplé golurile și spăturile ivite? De pe Alföld? Dăr n'au adus pe Ciangái și n'au colonizat pe Sécui pe la Șermaș și în alte părți, și ce ispravă au făcut cu ei?

Scopul final al lui Kossuth însă este de-a da alarmă și de-a denunța pe Români și a-i constitui ca „cea mai mare primejdie“ — cum o și spune — pentru „unitatea statului maghiar“. În urmare el cere măsuri rapide contra „Valahilor“, a căror limbă a devenit în Ardeal limbă de comunicație între cele trei naționalități.

În zadar, un popor cu temei de viață, cu trecut istoric și cu viitor, nu pôte fi stîrpit de pe fața pământului cu frase kossuthiste, măcar de-ar învia încă odată hordele lui Atila și Árpád și „kinteshii“ dela 48 ai răsturnătorului de tron și dinastia dela Dobrițin.

In memoria lui Menelas Germani. Êtă textul propunerii, citită de d-l Toiculescu în Senat, și primită în aclamațiile întregului senat:

„Subsemnații, având în vedere serviciile eminente aduse țării de către regretatul nostru coleg Menelas Germani și considerând, că a onora memoria unor asemenea bărbați este datoră și un îndemnu:

Propunem, ca bustul ilustrului răposat să se așeze în sala ședinței Senatului și rugăm biurotul a lua cuvenitele dispoziții pentru această.

(ss) Gr. Tocilescu, G. Kogălniceanu, I. Plesnilă, Gr. Goilav, C. Negri, G. Bogdan, I. Hocjung, M. Alexandrescu, N. Boldur, Epureanu, I. Zaman, M. Isvoranu, S. Șomănescu, Th. Văcărescu.

Războiul din Africa sudică.

Alaltăeri s'au erit a trebuit să se dea lupta decisivă între Buri și Englesi în Natal, căci însuși Buller a telegrafat la Londra, că armatele englese vor face o desperată încercare de a cuceri Spionskop, poziția cea mai puternică a Burilor, pe care decă nu o vor cuceri, ei nici un pas nu vor mai pute face înainte. Din telegrama lui Buller reiese clar, că luptele de patru zile ale lui Warren n'au avut nici un succes, dimpotrivă a suferit pierderi mari și a trebuit să se retragă. Acum însuși Buller, cum se vede, merge în ajutorul lui Warren. El a avut prevederea de-a pregăti opiniunea publică englesă pentru un desastru, dicend adecă, că trupele lui vor avé să învingă greutăți. Englesii nu-și pot sui tunurile pe oosta muntelui și fără tunuri, ce vor pute face?

Agitația la Londra.

În urma telegramii, ce a trimis Buller la Londra, telegramă, al cărei cuprins l'am dat ieri, în capitala englesă nu s'a mai pomenit nici-odată o agitație așa de mare. Alaltăeri pretutindenți nu se vorbea de altceva decă despre lipsa scirilor din Natal. Cu toții scim, că pe țermul rîului Tugela se dau lupte mari sângeroase și că generalul Warren s'a decis la o încercare decisivă în regiunea muntelui Spionskop. Despre rezultatul acestei încercări n'a sosit la Londra până alaltăeri noaptea nici o scire; s'au decă a și sosit, ministerial de război nu voesce s'au nu cutéză a o publica. Întreg personalul ministerialului de război, în frunte cu lord Wolseley, este în permanență și mii de omeni stau în jurul edificiului ministerial. Tóte cluburile din Londra sunt înșesate de omeni curioși.

Sciri mai nouă.

Agenției „Reuter“ i-se comunică din Lourenço-Marques următoarele: O telegramă dată în Pretoria din parte bură, împărtășese următoarele amănunte despre atacul dela Olivier-Hoek: Englesii și au înlocuit de 4—5 ori pe și trupele ostentate cu altele prospete. Burii n'au avut pierderi, de cât un mort și doi ușor răniți. Burii sunt foarte veseli și plini de încredere. Englesii au suferit pierderi mari. Generalul Botha a fost numit comandant suprem peste trupele dela Spionskop. Generalul Cronje a primit altă misiune. În lagărul dela nord al Englesilor, confuziunea e mare. S'a putut vedea cam trupele umblă încóce și 'ncolo iară de nici o țintă.

Din Bruzella se vestesce, pe urma unei depeși din Pretoria, că planul lui Warren de a ocoli pe Buri, a suferit fiasco. Warren e silit acum a ataca în front poziția aprópe de necucerit a Burilor, pentru-ca să scutescă de totală nimicire întreg corpul de armată al lui Buller. Dela 21 Ianuarie însă Warren a suferit pierderi așa de mari, încât îi este cu neputință a-și realiza planul.

Sciri de pace.

„Daily Mail“ din Londra scrie: „Deja zilele viitoare putem să așteptăm propunerea de pace comună a mai multor puteri“. Aceeasi fóie spune, că White, fostul consul, a plecat cu misiune deosebită la Mac-Kinley, pe când consulul Macrum a fost însărcinat tot cu o astfel de misiune pentru Franca. Condițiunile oferite de Transvaal vor fi: deplina independență a republicilor și dreptul electoral după o ședere de 7 ani în republică.

„Morningleader“ dice, că este în interesul Angliei de a sfinși cât mai curând războiul, ca astfel să împiedece luptele nimicitoare din Africa.

SCIRILE DILEI.

— 14 (26) Ianuarie.

Fasiunile asupra datoriiilor întabulate pe case ori moșii. Cei ce platesc interesele pentru datorii, s'au rente întabulate pe case și pământuri ale lor, dobândesc un soădemânt al dării suplimentare, adecă al aruncului după darea de casă și pământ, decă fac în timpul prescriis de lege fasiunile lor asupra acestor datorii întabulate. Fasiunile se pot face până la 31 Ianuarie st. n. pe blanchetele, ce se capătă la tóte primăriile (antistiile) comunale și se pot preda în decursul órelor de oficiu provédute cu datele și cu subscrierea de lipsă. La cas de bolă s'au ivindu-se altă piedecă, din pricina căreia cine-va n'a putut preda la timp fasiunea sa, celui împiedecat îi stă în drept a face o cerere de justificare, arătând cauzele, pentru care a fost împiedecat și înaintând fasiunea datoriiilor sale pe imobile încă până la 15 Februarie n. c., tot la primăriile comunale și la perceptoratele orașenesci. Cel ce n'a înaintat fasiunea sa până la 31 Ianuarie n., s'au n'a justificat întârzierea ei până la 15 Februarie stil nou 1900, perde avantajul ce i-ă dá legea pe acest an, adecă nu i-se mai scade nimic din aruncul după casă și pământ.

Programa concertului Reuniunii de gimnastică și cântări din loc, ce se va da Vineri, în 2 Feb. n. (21 Ian. v.) 1900 în sala Redutei orașenesci din loc, sub conducerea d-lui G. Dima, este următoarea: 1. „Quartett“, op 74. Nr. 1 C-dur pentru 2 violine, Violă și Violoncello de I. Haydn. 2. „Fericiti sunt cei goniți“, cor mixt de G. Dima. 3. „Recitativ și Arie“ pentru tenor din Oratoriul „Creațiunea“ de I. Haydn. 4. „Cântec de iubire“ pentru cor mixt și acompaniament de piano à 4 m. de I. Brahms. 5) „Două cântece“ pentru tenor cu acompaniament de piano: a) „Tu ești odihna“, de F. Schubert. b) Mă 'ntreb... de G. Ștefănescu. 6. „Trei cântece vechi românesci“ pentru cor mixt de G. Dima: a) Scumpă dragă copilă. b) Așa m'a fost ursita c) Nu-i dreptate, nu-i! Prețurile de intrare sunt: Fautenil: 2 coróne 50 bani; Parquet

I. 2 coróne; Parquet II. 1 corónă 60 bani; Entrée: 1 corónă; Balcon: 3 coróne; Galeria: 1 corónă 20 bani. Inceputul la 8 óre séra.

Anunțăm cu acasiunea această, că comitetul Reuniunii va arangia și o serată musicală împreună cu dans. Această încă va urma în scurt timp.

Medic pentru cercul de sus și de jos al Bărsei, precum aflăm, a fost numit d-l Dr. Teodor Sbarcia, original din Toplița română. D-sa își va ocupa postul în 1 Februarie n.

Ministrul de instrucțiune Wlasies suferă, cum scrie „Pester Lloyd“, de mai multe săptămâni și numai cu mare greu pôte să satisfacă îndatoririle oficiului său. Acum medicii și familia ministrului s'au întrepus, ca ministrul să-și vadă de sănătate și în fine s'a decis să-și ia un concediu de câte-va săptămâni ducându-se la Meran. În urma acestei la viitoare desbatere budgetară, budgetul ministeriului de culte va fi discutat cel din urmă, în speranță, că până atunci ministrul se va întórce din concediu.

Greva minerilor în Austria continuă. În Boemia și Moravia numărul greviștilor trece peste 80,000. Mișcarea au pregătit-o de mult muncitorii din minele de cărbuni și au pășit unitar cu pretensiuni comune: 8 óre de muncă la zi și înmulțirea plății cu 20%. Câte-va sute de muncitori au reintrat în lucru, însă partea cea mai mare din ei continuă a sta în grevă. Lipsa de cărbuni a făcut, ca o mulțime de șóole să fie închise. În Boemia lipsa de cărbuni e așa de mare, încât s'a recurs la cărbunii din Ungaria. Mulțime de fabrici nu lucrează, căci n'au cărbunii de lipsă.

Casă națională ungară în Brașov. Clubul maghiar („Magyar polgári kör“) din Brașov a inițiat o mișcare pentru înființarea unei Case naționale a lor. S'au și început colectele în acest scop, adunându-se până acum 1000 fl. Restul se va aduna tot prin colecte. Foile budapestene privesc și în această inițiativă a Ungurilor din Brașov o mare ispravă din punctul de vedere al raporturilor cu naționalitățile nemaghiare.

Demonstrația anti-maghiară în Fiume. Din Fiume se anunță, că alaltăeri a fost erăși acolo o demonstrație în contra Maghiarilor. Un funcționar de serviciu inferior dela calea ferată s'a dus la o petrecere de carnaval îmbrăcat ca „csikos“. Trecend peste Corso el a fost insultat de public „Csikos“-ul parvenit se retrase atunci pe piața Deak într'un otel cercetat mai ales de Maghiari fumanți. Acolo se iscă o bătaie sângerosă. Studenții italieni și croați au bombardat tóte ferestrele otelului și au rânit pe câți-va „óspeți“ maghiari. carl, pécatul lor, umblară să se arate viteji. Poliția arestă pe studenții Carina și Bacich. Între Maghiari, dice o fóie din Pesta, e mare supărarea și indignarea, căci, afirmativ, studenții ar fi fost ațiați de partida autonomistă.

Dela căile ferate române. În urma ordinului circular al Ministrului de lucrări publice, un număr de 30 funcționari de origine străină au fost licențiați dela căile ferate române.

Catastrofa în T-Severin. „România Jună“ primesce următoarea telegramă dela corespondentul său din Severin: „Eri s'a surpat zidăria unei ghetării în lucrare dela nouă metri înălțime. De sub dărîmături s'au scos un mort și doi grav răniți. Mai sunt doi morți. La desgropare lucrează pompierii și soldații.

Convenția vamală româno-turcescă. Din Constantinopol se telegrafază, că ambasada română de acolo a predat Portii o notă, în care cere prelungirea convenției postale între Turcia și România, provisor încă pe doi ani. Convenția era să expira la 27 Februarie.

Alegere de primar în Praga. Alaltăeri, după trei voturi, cari n'au avut rezultat, alegerea de primar al orașului Praga a fost amânată. Dr. Forllipny, candidatul

tinerilor Cehi, a întrunit 42 voturi, și Srv, candidatul Cehilor bătrâni 43 voturi.

Predici. Poimâne, Duminecă, va predica în biserica S-tei Adormiri din Brașov-oetate d-l capelan militar Nicolae Fizeșianu.

Corabiă pustiită. Din Hamburg se telegrafază, că vaporul „Karl“, care mergea din Sunderland spre Cristiania, a suferit naufragiu la Strömstadt. Afară de un întroz, întreg personalul vaporului s'a inecat.

Influenza în Italia bântue de câte-va săptămâni în mare măsură. În Veneția d. e. abia este familia, care să nu aibă un bolnav de influență. Spitalele sunt pline cu bolnavi și medicii sunt în sensul adevărat al cuvântului storși și istoviți de munca și alergările oboșitoare în curarea pacienților. Bóla 'i culcă la pat mai ales pe bătrâni și pe copii. În Licorno s'au ivit până acum 15,000 casuri de influență, parte mare în clasa de jos a populațiunei. În Ferrara 7000 de bolnavi zac de influență. Între alții sunt bolnavi tóți profesorii și învățătorii, așa că șóolele a trebuit să fie închise. În Parma numărul casurilor de influență a trecut peste considerabila cifră de 14,000. Bóla bântue mult și în Turin, Genua și Roma.

Espedițiune nouă la polul nordic. Din St. Petersburg se anunță, că baronul Toll, cunoscutul explorator al polului de nord, va pleca în Iunie din un port norvegian pentru explorarea insulelor Siberia nouă și a pământului Sanikof. Statia I va fi gura rîului Lena unde va petrece érna. În vara anului 1901 vor începe drumul către isulele Siberiei nouă. În acest timp vor face studii geografice și climaterice. Partea mică a expediției având o mulțime de câni, va pleca cu sâni în Martie 1901 să se atașeze lui Toll. Vaporul „Leurette“ lângă insulele din Siberia nouă s'a cufundat în 1881, cu această ocaziă Nansen a dovedit, că trebuie să fie mare deschisă care se întinde dela aceste insule până la Grönlunda orientală. Toll tot pe acest fapt se bizue, ca astfel să pătrundă în regiunile de nord.

Succi prins cu ocaua mică. Succi, care a sciut să-și câștige un renume prin posturile sale îndelungate, a pășit-o. Continuând cu acest experiment al său în Rio de Janiero, unde anunțase că va posti 40 de zile, își începuse producțiunea sa. Nu trecură decă câteva zile și fu surprins de Dr.-ul Almeida cum se delecta cu pastilele foarte nutritive de carne. Prins deci cu ocaua mică, a cređut că e mai bine să întreprindă producția sa și a luat-o la sântoșa.

Bal în Năsăud. Corpul profesoral dela gimnasiul superior fundațional din Năsăud invită la balul, cel va arangia la 10 Februarie n. c. în sala de gimnastică dela gimnasiu. Inceputul la 8 óre séra. Intrarea de persoană 2 cor., de persoană în familia 1 cor. 60 bani. Venitul curat e destinat în favorul fondului școlarilor morboși. Suprasolvinle și ofertele marinimóse se vor publica cu mulțămita în raportul gimnasial.

Concert. Musica orașenescă va concerta Duminecă în salonul Hotelului „Europa“. Inceputul la 7 1/2 óre séra. Intrarea 60 bani.

2 Un medicament pentru popor. Prin așa numitul spirit de vin (Franzbrandtwein) și sarea de vin al lui Moll, pacienților li-se oferă un mijloc vindecător sigur și ieftin contra maladiilor de reumă apoi la rân și umflături. Prețul unei sticle dimpreună cu îndrumarea necesară e de coróne 1:80. Se trimite țilnic prin rambursă postală de farmacistul și liferantul curții c. și reg. A. Moll, Viena I Tuchlauben 9. În farmaciile din provincie și în drogerii să se ceră hotărît preparatul A. Moll, ca e provédut cu marca de contravenție și cu subscrierea.

O crimă oribilă.

Tohanul-vechiu, 24 Ian. n.

Agi pe la 10 óre a. m. locuitorii de aici Moise Nicolae Radu și Iosif Rozorea au plecat la pădure, ca împreună să aducă nisce găteje, crengi uscate pentru foc, de aceea nici nu au luat de-acasă scóure, ca

să taie lemne verzi. Ca să pôtă aduce lemnele au dus cu ei ciocle.

Ajungând la locul numit, au adunat lemne uscate, crengi, sdroburi, așa dicând au curățit locul și, după ce n'au mai aflat lemne în acel loc, Moise Nicolae Radu a țis cătră soțul său, că el scie nise uscături în marginea pădurii comunei Vulcan și se duce să le adune. Așa a plecat înainte și soțul său după el, și ajungând acolo au adunat nise uscături, într'acea însă a nimerit la acel loc, la 2 ore p. m. pădurarul din Vulcan cu numele: *Eltz Martin*, înarmat cu pușca de vânat, și îndată după sosire a provocat pe Iosif Rozorea, că ce caută acolo, nu scie, că nu-i iertat? și-l provocă să pășească îndărăt, ceea-ce Iosif Rozorea a și ascultat, retrăgându-se vre-o 6 pași și s'a apropiat de soțul său și i-a răspuns pădurarului „săsesce”, — că scie, că nu-i iertat, dăr având trebuință de vre-o două uscături, a îndrăsnit. Apoi pădurarul provacă pe celalalt și-i dice: da ce-i mă prostule, ce cauți aici, nu scie, că nu-i iertat; Moise Nicolae Radu însă — om de vre-o 35—40 ani, fiind surd tare și vorbind și foarte greu și rău — pôte nici nu l'a înțeles, și a stat nemșcat și nu a răspuns; atunci pădurarul sare la el și-i trage cu pumnul peste față una bună; la acesta lovitură se retrage îndărăt spre drépta cu mâna ridicată spre apărare, dicând: iertă-mă, iertă-mă! — în glasul lui bătăran, — dăr pădurarul a strigat: stăi tu, că-ți arăt eu ție, prostule! Și ridicând pușca și îndreptându-o spre el, *la distanță de vre-o 6 pași a împușcat drept prin plumăna stângă*, pe lângă inimă, pe *Moise N. Radu*. Acesta momentan a cădât jos, oftând și esclamând: Auleo, m'a omorit!

Pădurarul îndată a luat-o la fugă cătră casă. Cel pușcat însă n'a murit îndată, și soțul său Iosif Rozorea, june de vre-o 19 ani, dăr debil de construcția, s'a năcăjit mult și l'a pus pe săniuță și cu mare năcăș l'a adus acasă, unde după 1 oră a murit, între chinuri oribile.

Pădurarul ajungând acasă s'a anunțat frsu-și la gendarmeria din Vulcan, care apoi l'a dus l'a fața locului imediat, și de-acolo l'a adus aici pentru cercetarea cauzei. Pădurarul Eltz e de-o statură mai mult mică, construcția debilă, are mustață blondă, față sarbedă, ochi mici de-o căntătură sălbatică. Poporul nostru s'a revoltat grozav de această crimă, și vedându-l, s'a infuriat cu atât mai mult, fiind-că ucigașul la interogator nega, că a fost așa, precum spune martorul ocular Iosif Rozorea, ba avea nerușinarea de-a afirma, că în apărarea proprie a folosit arma, fiind-că cel pușcat ar fi sărit la el și i-ar fi prins pușca și luptându-se mai mult timp, a trebuit într'un moment bine-venit să-l pusce!

Auți, vicleanul! a folosit arma, față de-un om nearmat, — ceea-ce singur oriminalul a recunoscut — și de-o natură așa tăcută, blândă și bună, precum era ucisul, care n'a avut în viața lui cu nimenea nimic, n'a vătămât pe nimenea nioi când, și ducea o viață retrasă, om sărac, care lucra omenesce la unul și la altul să se pôtă susține, și vorbea rar, oăci, precum am amintit, era surd tare și vorbea rău, și era cam timpit la minte.

Etă unde am ajuns! Pentru nise uscături se omoră un om năcăjit. Punem cazul, că ar fi comis transgresiune, prevaricațiune, apoi nu e ore legea silvanală din 1897 destul de aspră? De ce nu i-a condus la primăria comunală în Vulcan, decât n'a avut ce zălog să ia, și să-i fi pedepsit, dăr nu se omore. Apoi cine pôte crede acea minciună grosolană, că a sărit la el cel pușcat, și i-a prins arma, când el n'a avut absolut nimic în mână! Asta e o mare vătămăre și blam asupra acestei comune, cu atât mai mult, că pentru pădurarii comunei Vulcan e ceva caracteristic acest lucru, deore-ce au mai pușcat ei în pădure omeni din comuna noastră, și anume mai anii trecuți pe un june cu numele *George Alesandru Nicoră*, care a murit momentan, apoi au pușcat după *Spiridon Muscan* și *George George Rozorea*, însă această au scăpat cu viață!

E ceva de speriat! Ore comuna Vulcan până când are de gând să continue cu aplicarea de astfel de pădurari? Prima ria comunală de-acolo nu cetesce legi și statute, și cum își înstruază pe monștrii aceia, carl păzesc astfel pădurile?

Trist destul! Așteptăm însă cu nerăbdare și sfirșitul acestei tragedii.

Olteanul.

Industria și școlele de industriă.

Medias, Ian. 1900.

— Fine. —

Datele, ce le-am citat, am aflat de lipsă a-le comunica publicului cetitor, fiind ele cu atât mai interesante, cu cât ou satisfacere vedem, că 611 învățăcei români au frecuat școlele numite, și decât mai adaugem lângă aceste școle încă și aceea din harnica și frumoșă comună Săliște, care deși se ține de fostul fund regesc, totuși numita fôia nu face nioi o amintire despre ea, și decât punem numărul învățăcelor din comuna acesta numai la 100, atunci cu bucuria vedem, că peste 700 de învățăcei români frecuentăză școlele de industriă pe teritoriul fostului fund regesc. Un progres de tot mare este acesta, când considerăm trecutul cel funest al părinților noștri, carl pe timpul țechurilor, pe lângă totă bunăvoința și iubirea lor cătră meserii, nu puteau da pe bășii lor la meserii, căci acestia din principiu erau eschiși.

Și decât am ajuns cu ajutorul lui Dumnedeu, ca să avem 700 de învățăcei meseriași, avem sânta datorință de a ne îngriji, ca învățăceii acestia, pe lângă perfecționarea lor în specialitățile singuraticie, să nu se desnaționalizeze, fiind-că în școlele acestea, afară de Săliște și în parte Orăștie, limba de propunere nu este română, și așa tinerii noștri sunt foarte espuși la încercări, de a se lăpăda de neamul lor, ceea ce este cu atât mai mult de temut, după-ce acum s'au înființat în mai multe localități și școle de stat de meserii, când apoi după ce cei mai mulți învățăcei sunt așezați pe la măștri străini de neamul și legea noastră, beții tineri abia au ocaziune de a mai auzi limba lor maternă. În împrejurările actuale nu ne mai rămâne alt remediu, decât a insista cu totă tăria, ca învățăceii să capete instruire religioasă; anume după ce și în planul de învățământ religiunea este pusă între studiile obligate, superioritățile noastre bisericesci să demande și să controleze în măsură recerută, ca religiunea să se propună de parochii noștri și de cooperatorii lor în măsura, în care o prescrie planul de învățământ.

Cunosc pe mai mulți părinți, carl anume numai pentru asta au o aversiune cătră meserii, temându-se, că copii lor îmbrățișând ore-care ram de meserii, se vor lăpăda de lege și de neam, și așa mai bine evită asta, nedând copiil lor la meserii. Am puté lua esemplu, ca în multe, și în asta privință, dela conlocuitorii noștri sași, carl cu tot-adinsul și cu mare scrupulositate se îngrijesc, ca fiă-care învățacel să umble la biserică, la catechisare, să capete și să cetască oărti religioșe morale și să devină prin asta credincioși bisericei lor; tot asemenea ar trebui și preoții noștri, cu deosebire cei de prin orașe, să se îngrijescă, ca tinerii noștri să nu crească străini de biserică și neam. Numai prin meseriași putem înmulți și întări elementul nostru pe la orașe, dăr ce folos avem, că numărul meseriașilor noștri se înmulțesc, decât aceia nu sunt crescuți și întăriți în datinele și prescrierile religiunii noastre!

Preoții și cooperatorii noștri prea tare se cruță prin aceea, că se retrag dela acest obligământ sacru al lor, obiecționând cei mai mulți, că pentru catechisarea meseriașilor nu primesc o remunerare separată (Dăr brăul roșu pentru ce li-s'a dat?), și pentru asta nioi nu pun nioi un pond pe instruirea religioasă a învățăcelor. Dumnealor să nu uite însă, că prin înmulțirea meseriașilor și prin creșterea lor religioasă peste vre-o câțiva ani se vor înmulți și poporeni lor în orașe, când apoi se va augmenta și venitul lor.

Eu așa cred, că în urma deoisiunei sinoadului de astă-tômnă din Blășiș, ca să se conscrie toți sodalii români gr.-cat. de meserii și comerșii, consistoriul arhiepiscopesc are intențiunea salutară de a afla ore-care modalitate, după care și sodalii să-și facă destul datorințele lor creștinesc; dăr la ce va ajunge consistoriul cu sodalii în asta privință, decât nu se face îngrijirea recerută, ca învățăceii, carl devin cu timp sodali, să capete o creștere morală religioșă fundamentală, când apoi ajungând ei sodali, mai ușor vom puté să-i înduplecăm la formarea de coruri bisericesc și alte reuniuni, apoi prelegeri publice, bibliotecă de împrumutare și altele.

Precum am amintit mai sus, în privința numărului meseriașilor am progresat. Nu este iertat a uita nioi-odată de instituțiunile acelea și de bărbații aceia meritați, cărora le putem mulțami în mare parte înmulțirea învățăcelor de meserii. Anume noi, Ardeleii, fiind mai miseri, copiil noștri au lipsă pe lângă îndemnuri binevoitoare și de ajutorare în bani. Instituțiunea cea mai veche, care de vre-o 30 de ani încă a dat ajutoré la învățăceii noștri, este reuniunea „Transilvania” din Bucuresci, înființată de decedatul Alesandru Papiu Ilarian, care prin Asociațiunea din Sibiu a dat anual câte 400 fl. ca stipendiu; după aceea reuniunea anume înființată pentru ajutorarea învățăcelor de meserii din Brașov; apoi răposatul Demetriu Andronic din Sibiu, neuitatul metropolit de odinioară Dr. Ioan Vanoea din Blășiș, Constantin Papfalvi (Papuc), fostul preposit capitalar din Blășiș, regretatul cetățen din Sebeș Forro: toți și-au făcut nume nemuritoare prin înființarea de fundațiuni în scopul ajutorării învățăcelor de meserii. În urmă am să amintesc pe mult stimatul domn Ioan Vișa, proprietar de casă în Siciu, care, ca mare mecenat al tineretului nostru, a donat o sumă considerabilă de 20.000 fl., ca fundațiune, care activându-se peste doi ani, va avé menirea cea frumoșă de a ajuta pe învățăceii și sodalii de meserii și comerșii de ambele sexe și a da împrumuturi fără cametă măștrilor tineri, carl au să se căsătorescă și care împrumut îl vor replăti în restimp de 10 ani.

D. R.

Apel

cătră iubitorii culturii poporului român.

Cele mai frumoșe și mai nobile dintre simțemintele, ce trebuie să-le aibă omul în genere, sunt: simțemintele naționale, religioșe și morale. Prin cultura acestor simțeminte omul ajunge la cunoșcerea de sine și se pune în raporturile cele mai deapropo cu Dumnedeu, cu omenii și cu natura. Pentru de a deștepta în poporul nostru aceste nobile simțeminte, am întemeiat „Reuniunea de cetire și cântări în comuna Telciu” (com. Bistriță-Năsăud).

Spre a-și puté ajunge scopul, ce urmăresce, reuniunea acesta are să susțină o bibliotecă populară și un cor vocal. Aprobându-se statutele reuniunii noastre prin înaltul ministru reg. ung. de interne și dorind a-o pune în lucrare, în lipsa de mijloce materiale suficiente ne luăm voia a ne adresa cătră toți iubitorii culturii poporului nostru și cu deosebire cătră P. T. Domni editori de diare și opuri, rugându-i, ca să binevoiască a veni întru ajutorul reuniunii noastre prin dăruirea de diare, reviste, cărți și compoziții musicale potrivite a fi cetite de poporul nostru.

Dăruirile binevoitoare, pentru carl poporul nostru va păstra marimimoșilor donatori mulțamită și recunoștința sa deplină, ne rugăm a-se adresa subsemnatului președinte al reuniunii în Telciu (com. Bistriță-Năsăud) u. p. Telciu.

Telciu, 27 Ianuarie 1900.

Valeriu Mureșan, Samuil Berendă,
președinte. secretarul reuniunii.

Dare de sémă și mulțamită publică.

Cu ocaziunea produțiunii arangiate în 26 Decemv. 1899 de cătră „Societatea rom. de lectură” din Rășnov, s'au încasat, parte ca trimise prin postă, parte sêra la cassă, următorele sume:

Din Ploesti dela: M. tim Dn. George Dobrescu bancher 100 lei, d-l Alexe Dobrescu comers. 5 lei, d-l Ir. Dobrescu com. 5 lei, d-l N. Bucurescu comers. 10 lei, d-l N. Brașovean comptabil 5 lei, d-l George Ciocoiu comers. 5 lei.

Din Bucuresci: dela M. St. Dn. V. Gr. Borgovan dir. scolar 5 lei., d-l D. D. Ilie comers. 5 lei, St. Stănescu 2 lei, D. D. Ciocoiu 2 lei, I. N. Dobrescu 1 leu.

Sêra la cassă: D-l primar local Mich. Marzell 4 corône, d-l D. Șusu comers. Rimnicu-Sărat 5 lei, D-l B. Bude inv. dir. Zărnești 4 cor., resp. dela participanți peste tot suma de 204 corône. Adăugând la această sumă nobilele oferte trimise din afară, întréga suma a intratelor ne dă 334 cor. 50 fl., din carea subtrăgând speșele avute cu 108 cor. 88 fl., rezultă un venit curat de 225 cor. 62 fl., care sumă s'a adaus la fondul societății.

Dând în chipul acesta sémă despre rezultatul material al produțiunii sus numite, subscrișul, în numele „Societății române de lectură” țin de sf. datorință a exprima și pe calea acesta cea mai caldă și mulțamită și asigurat de recunoștința noastră în prima linie pe Dn. George Dobrescu, marimimosul fiu al Rășnovului, care prin muncă și stăruință asiduă, avântat astăzi la o splendidă pozițiune socială și materială, cu mâna largă și bogată întinde nobilul său ajutor la ori-ce acțiune despre care numai se convinge, că are de scop deșteptarea și luminarea acelor locuitori, în mijlocul cărora s'a născuș și-a crescut. Ecoul satisfăcțiunii și îmbărbătării aduce simțite de toți membrii societății, la primirea frumosului D-sale ofert, și care acum i-se transmite și pe calea acesta, față ca să vibreze în inima D-sale acea sonoră cordă, care se mișcă și vibrează numai în pieptul acelora, cări sciu și vréu a face bine.

În a doua linie, specială și caldă și mulțamită exprim tinerului și zelosului comersant G. Ciocoiu, tot fiu al comunei noastre, care pe lângă ofertul de astă-dată și pe lângă cotisațiunea de 4 corône, ce anual o solvesce la societate mai trimite societății și un valoros diar al cărui abonament îl costă pe an 50 lei.

Și tuturor celorlalți stim. D-ni, carl au aflat de bine a da atențiune societății noastre și a sprijini prin trimiterea și resp. solvirea ofertelor indicate, le transmit pe calea acesta caldă și mulțamită și asigurare de recunoștință.

Rășnov, Ianuarie 1900.

În numele „Societății române de lectură”:

Ioan Teculescu,
paroch, ca președinte.

ULTIME SCIRI.

Bucuresci, 25 Ianuarie. Prințul moștenitor român Ferdinand a sosit ađi după amădi în Bucuresci cu trenul de Ostenda. A fost întâmpinat la gară de Regele și de miniștri.

Berlin, 26 Ianuarie. *Consiliul federal a votat legea pentru sporirea flotei*. Cheltuelile totale fac 1861 milioane de mărci.

Londra, 25 Ianuarie. Ministrul de rășboi a primit din lagărul dela Spearman-kamp telegrama următoare cu data de 23 l. c.:

Trupele lui Warren au cucerit Marți noștea Spionskop. Totă ziua de Miercuri Englesii au ținut ocupată pozițiunea, deși erau espuși la atacuri violente. *Perderiile Englesilor sunt mari*. Generalul Woodgate a fost grav rănit.

Londra, 25 Ianuarie. Despre *Buller* nioi o scire.

Lui „Times” i-se anunță din Spearman-kamp cu data de 23 l. c., că trupelor englese nu li-au succes a înainta. Burii, carl au mai multe tunuri, după-ce și-au întărit pozițiunea din dos a muntelui, sunt pregătiți la lupte pe timp neprevădut.

Bruxella, 26 Ianuarie. O depeșă din Pretoria spune, că generalul Warren n'a luat Spionskop ci numai o îndlțime de lângă Spionskop.

Dela Tipografia „A. Mureșianu” din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa”, interesanta și eminenta conferență, ce a ținut-o d-nul colonel c. și r. *Francisc Rieger* anul trecut în reuniunile militare dela Brașov și Sibiu. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, și altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea mormântului eroului nostru. Prețul 40 cr. (plus 3 cr. porto.)

Vivia, sêu Biserica din Cartagine, narațiune istorică, tradusă din italienește de *Dr. Iuliu Dragoș*, preot și profesor. Se vinde cu prețul redus dela 1 fl. la 70 cr. (plus 5 cr. porto.)

„Preotul din Noieni”, narațiune istorică din veacul nostru, scrisă de *Arghirobarbu*. Acestă interesantă narațiune privește evenimente din 1848—49. Prețul 10 cr. (plus 2 cr. porto.)

Din trecutul Silvaniei legende de *Victor Russu*. Conține 25 legende diferite. Prețul unui exemplar de 170 pag. era la început 1 fl., acum numai 30 cr. (cu posta 35 cr.).

O carte valoroasă, scrisă de d-l *Ioan Popea*, profesor la școlile române din Brașov. Cartea este intitulată: „*Caractere morale*, exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne”. Acestă carte, atât prin esteriorul său elegant, cât și prin cuprinsul său bogat, de aproape 400 pagini, este o adevărată podobă în literatura noastră. Vom căuta s'o facem mai de-aproape cunoscută cetitorilor noștri; de-oacmădată ne mărginim a atrage asupra ei atențiunea tuturor Românilor iubitori de carte; în ea cetitorul va găsi o comoră nespuse de prețioasă de învățătură, de mângâiere, de însuflețiri spre tot ce e moral, nobil și frumos. Prețul 1 fl. 25 cr. (cu posta 1 fl. 35.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge și portul postal. — Se află de vânzare la Tipografia „A. Mureșianu”, la librăria N. I. Ciurecu și la librăria H. Zeidner în Brașov.

O carte de legi. „*Amicul Poporului*” îndreptar în cauze administrative și judecătorești pentru poporul român de *Titu Vuculescu*, pretor în Pecica maghiară. Cartea e întocmită la înțelesul țeranilor, așa că din ea ori-ce plugar, ori-ce măestru, ori-ce om, care știe cee, poște să înțeleagă lămurit, ce-i este după lege ertat se face și ce nu; cum are să-și câștige anumite drepturi, la cine să se îndrepte cu plângerea ori cu rugarea. Costă 50 cr. (cu posta 55).

„*Preotul ca ministru al sacramentului penitenței*”, tractat teoretic-practic, prelucrat de *Arghirobarbu*, cu permisiunea superiorilor. Pseudonimul *Arghirobarbu* e cunoscut în literatura noastră cu autorul multor scrieri de valoare, mai ales bisericesci, între cari este a se numera și scrierea de față, care cuprinde un studiu aprofundat și denotă o bogată erudițiune teologică din partea autorului. Prețul unui exemplar (207 pag. format mare 8°) e 1 fl. (plus 10 cr. porto.)

„*Amicul bun*”, colecțiune de lectură solidă de caracter în direcțiune religioasă-morală (Doctorul sufletesc și sfaturile lui pentru cei ce sunt aproape de timpul scapării din închisore) tradusă de actualul preposit capitar *Ioan Papiu*, pe timpul când funcționa ca spiritual la institutul corecțional din Gherla. Prețul 10 cr. (plus 2 cr. porto.)

„*Considerațiuni istorice asupra asociațiunii popoarelor și aplicațiunea lor la națiunea noastră* de *Ioan Clinciu* profesor în Bucuresci. Acestă scriere, apărută tocmai acum de sub tipar, este de deosebit interes pentru bărbații iubitori de știință. Prețul 1 fl., (+ 5 cr. porto.)

Dietetica populară, scrisă cu deosebită considerațiune la modul de vețuire a țeranului român, de *Simion Stoica*, medic pensionat. Carte tipărită cu ajutorul Asociațiuneiști și de favorabil aprețiată din partea diarelor noastre. Conține vre-o 25 figură în text. Prețul 85 cr. trimis francat.

Cugete și considerațiuni din experiența vieții lui Arghirobarb. Tipărită în 1898. Cartea se estinde pe 30 pagini și conține 170 de sfaturi înțelepte, scose din păntania vieții. Prețul 10 cr. (cu posta 12 cr.)

Logodnica contelui Stuart, povestire din viața Românilor bihoreni, de d-na *L. Rudow-Suciu*. Este o carte de 148 pag. 8°, tipar mărunt, dăr frumoș și curat. Prețul 50 cruceri (cu porto 55 cr.).

Toaste pentru tot felul de persoane și ocațiuni, de *Tit. V. Gheaja*, spiritual la institutul de corecțiune din Gherla. Prețul 20 cr. (cu posta 22 cr.).

Povestea despre prințul Ahmed al Kamel sêu Pribeagul îndrăgostit, tradusă de *Dr. T.* Este o istorisire interesantă și bine scrisă. Prețul 30 cr. (Cu posta 33 cr.)

Poesii de *Vasiliu Ranta Buticescu*. E o bogată colecțiune de poesii, tipărite pe hârtia fină și formând un volum de lux. Prețul era la început 1 fl. 20 cr., acum numai 60 cr. (cu posta 70 cr.).

Felicitări în poesii și prosă la anul nou, ziua născerei și ziua numelui, către diferite rudeni, preoți, învățători și binefăcători, precum și vorbiri la diferite ocațiuni școlastice, de *George Simu*. Prețul 20 cr. (cu posta 22 cr.).

CĂLINDARUL PLUGARULUI pe anul visect 1900. se află de vânzare la

Tipografia A. Mureșianu din Brașov.

Acest Călindăr au intrat în anul VIII-lea, format mare, și conține portretul foarte bine reușit al lui Avram Iancu. Urmază apoi cronologia anului 1900, regentul anului, începutul anutimpurilor, sărbătorile și alte zile schimbătoare, calculul sărbătorilor mari, posturile deslegarea postului etc. După cele 12 luni, urmază taxele telegramelor, scrisorilor, pachetelor; competențele de timbre, măsurile metrice, târgurile corectate din Transilvania, Bănat, Țera ungurască și Bucovina. În partea literară găsim un interesant capitol privitor la începerea războiului pentru neatarnare de G. Coșbuc; apoi „*Popa Stoica*”, poesiă de Dim. Bolintineanu. Avuția și binefacerea (un interesant capitol după Smiles-Schramm). Doina, în șanțuri (poesii) de G. Coșbuc etc. În partea igienică și economică: Un dușman al omului (rachiul); Ce să facă părinții, ca să-și ferescă copiii de orbă; Cum să tracteze părinții pe copiii lor orbi; Bune sunt beuturile pentru copii? Urmază apoi partea economică: Vitele roșii (pinzgau), de I. Georgescu. Despre gunoii, de I. Georgescu; Sădirea pomilor; Hrana vitelor (Grăunțele, sfecelele și apa de beut). La urmă mai multe povețe prețioșe și glume apoi anunțuri. Prețul 25 cr. (cu posta 30). *Vândătorii primesc rabatul cuvenit.*

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu*.
Redactor responsabil: *Gregoriu Maior*.

Cursul la bursa din Viena.

Din 24 Ianuarie 1900.

Renta ung. de aur 4%	99.10
Renta de corone ung. 4%	95.—
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	100.50
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	99.70
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	99.40
Bonuri rurale ungare 4%	94.—
Bonuri rurale croate-slavone	94.50
Impr. ung. cu premii	162.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	140.—
Renta de argint austr.	99.65
Renta de hârtie austr.	99.40
Renta de aur austr.	98.95
Losuri din 1860.	138.50
Acții de-ale Băncei austro-ungară	131.75
Acții de-ale Băncei ung. de credit	186.25
Acții de-ale Băncei austr. de credit	233.65
Napoleondori	19.20
Mărci imperiale germane	118.15
London vista	242.20
Paris vista	96.15
Rente de corone austr. 4%	98.70
Note italiene	89.60

Cursul pieței Brașov.
Din 25 Ianuarie 1900.

Bancnota rom. Cump.	18.20	Vând.	18.30
Argint roman. Cump.	17.80	Vând.	18.—
Napoleond'ori. Cump.	19.—	Vând.	19.12
Palbeni Cump.	11.20	Vând.	11.30
Reble Rusesci Cump.	2.4.—	Vând.	—
Mărci germane Cump.	11.18	Vând.	—
Lire turcesci Cump.	21.40	Vând.	—

Nicu A. Popovici
Doctor în drept,
avocat.
Bucuresci, Strada Dionisie 58.

Praturile-Seidlitz ale lui Moll
Veritabile numai, decât fiecare cutiă este provădută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.
Prin efectul de leuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbicioșe la stomach și pânțec, în contra căreilor și acrelei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bôle femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutii originale sigilate Corône 2.—
Falsificațiunile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.
Veritabilu numai, decât fiecare sticlă este provădută cu marea de scutire și cu plumbul lui A. Moll.
Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alină durerile de șoldină și reumatism și a altor urmări de rēcălă. Prețul unei sticle originale plumbate, Corône 1.80.

Săpun de copii a lui Moll.
Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metoda cel mai nou pentru cultivarea rațională a pelii, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucăți Cor. —.40 (Cinci bucăți Corône 1.80. Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterea prinpală prin **Farmacistul A. MOLL,** c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9. Comande din provinciă se efectuează giinic prin rambursă postală. La deposite se se ceră anumit preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL. Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Franz Kellemen și engros la D. Eremia Nepoții, Deutsch & Tartler. 2-*

TIPOGRAFIA A. Mureșianu
Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădut cu cele mai bune mijlôce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE IN AUR, ARGINT ȘI COLORI.	REGISTRE și IMPRIMATE pentru tôte speciile de serviciuri.
CĂRȚI DE SCIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE	BILANȚURI.
STATUTE.	Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori.
FOI PERIODICE.	Coverte, in totă mărimca.
BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.	TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.
PROGRAME ELEGANTE.	PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE
BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.	BILETE DE INMORMENTARI.
ANUNȚURI.	

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, etagiul I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la
Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

A V I S.
Prenumeratiunile la *Gazeta Transilvaniei* se potă face și renoi și când dela 1-ma și 15 a fie-carei luai.
Domnii abonați se binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc oa espedarea să li-se facă după stilul nou.
Domnii, ce se abonează din nou se binevoiască a scrie adresa la aurit și să arate și posta ultima.
Administraț. „Gaz. Trans.”